

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PESTRÁ ŠKOLA

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle verze RVP ZV platné od 1. 9. 2016.

Motivační název ŠVP: Pestrá škola

Název školy: Základní škola Ústí nad Orlicí, Třebovská 147

Adresa školy: Třebovská 147, Ústí nad Orlicí, 56203

Ředitel: Mgr. Pavel Svatoš

Kontakt: tel. 736601052, mail: zstrebovska.uo@wo.cz

Zřizovatel: Město Ústí nad Orlicí, Sychrova 16, tel: 465514111

Platnost úpravy dokumentu: od 1. 9. 2016

číslo jednací: 93/2016/RE

IČO: 75018527

IZO: 102 642 591

Koordinátor ŠVP: Mgr. Eva Svatošová

Datum : 1 .9. 2016

Podpis ředitele: Mgr. Pavel Svatoš v.r.

Razítko školy:

Projednáno Školskou radou dne 31.8. 2016

2. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola Ústí nad Orlicí, Třebovská 147, je středně velkou, plně organizovanou základní školou s kapacitou 530 žáků. Výuka probíhá v jedné třídě v ročníku. V současné době vzhledem k ubývajícimu počtu žáků není kapacita zcela naplněna.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen převážně ženami. Většina učitelů je plně kvalifikovaných. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, metodik environmentální výchovy a koordinátor tvorby školního vzdělávacího programu. Provoz školní družiny zajišťují dvě vychovatelky.

Umístění školy

Škola se nachází v okrajové části města zvané Hylváty.

Charakteristika žáků

Převážná většina našich žáků jsou děti z místní části Hylváty, část žáků dojíždí z okolních obcí. Vzdělávají se u nás i děti cizích státních příslušníků.

Podmínky školy:

Budovu školy tvoří starší a novější část, které jsou propojeny. Ke škole náleží přilehlá budova tělocvičny a budova tzv. Kampeličky. Na staré budově je v přízemí a 1. patře šest učeben, které využívá 1. stupeň a školní družina. V půdní vestavbě je umístěn umělecký ateliér, učebna jazyků 1. stupně a kabinet. Nová budova je třípodlažní, nachází se zde kmenové třídy, odborné učebny, kabinety vyučujících, ředitelna, sborovna a dílna školníka. Budova tělocvičny je samostatnou budovou, žáci mají do ní přístup z venkovních prostor školy. V přilehlé budově Kampeličky má škola k dispozici jednu třídu, kterou využívá jen příležitostně.

V areálu školního dvora se nachází hřiště – víceúčelová plocha s umělým povrchem, doskočiště, betonové stoly na stolní tenis a zázemí pro školní družinu. Ke sportovním aktivitám se dále využívá tělocvična s vybavením pro klasické i netradiční disciplíny.

Hlavní (nová) část budovy disponuje prostornou vstupní halou, která příležitostně slouží k výstavám a dalším akcím. Všechny prostory školy jsou trvale vyzdobeny. Na výzdobě se podílí žáci i učitelé.

Sociální zařízení školy pro žáky prošlo kompletní rekonstrukcí a splňuje požadavky na hygienu. Žáci 4. - 9. ročníku mají k dispozici šatní skříňky situované ve vstupní hale školy, žáci 1. - 3. ročníku používají společné uzamykatelné šatny v přízemí starší budovy.

V době velké přestávky žáci mohou pobývat na chodbách, na prvním stupni mají k dispozici herní koutek a na druhém stupni mohou podle stanovených pravidel využívat stolní fotbal a relaxační místnost. Polední přestávku tráví žáci, kteří mají souhlas rodičů, mimo budovu školy nebo mohou pobývat ve školní knihovně, kde je zajištěn pedagogický dozor. Škola má vlastní jídelnu a kuchyň, která se nachází v areálu školy.

Vyučující 1. stupně sdílejí malou sborovnu a kabinet. Vyučující 2. stupně mají zázemí v kabinetech a všem učitelům je k dispozici velká sborovna, kde mají přístup ke dvěma

počítačům připojeným na Internet. Učitelé i žáci mohou využívat kopírky, které jsou umístěny v kanceláři školy, sborovně 1. stupně a na 2. patře nové budovy.

Učitelská knihovna se nachází ve společných prostorách s knihovnou žákovskou. Pro potřeby žáků i učitelů jsou zde počítače s připojením na Internet. K odborným učebnám patří počítačová učebna, která nabízí dostatečný počet pracovních míst pro žáky a pracoviště pro učitele. Je připojena na Internet, je vybavena dataprojektorem a ozvučena. Učebna přírodovědných předmětů je vybavena moderním nábytkem a je zde multimediální počítač s dataprojektorem, promítacím plátnem a ozvučením. K dispozici je dílna pro výuku praktických předmětů a cvičná školní kuchyně. Využívána je rovněž odborná učebna zeměpisu a dějepisu, učebna hudební výchovy a dvě multimediální jazykové učebny s moderním vybavením pro názornou výuku. Samostatnou učebnou je též výtvarný ateliér.

Škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami formou integrace do běžných tříd.

Mezinárodní spolupráce a granty

Škola spolupracuje s partnerskou školou v polské Bystřici Kladské. Jedná se o společné aktivity v oblasti výtvarné, sportovní, ekologické a jazykové. Spolupráce je podporována Městem Ústí nad Orlicí a je finanačně zajištěna z aktuálně dostupných grantových zdrojů. Škola realizuje s žáky různé projekty, jejichž náklady pokrývá z grantů Města Ústí nad Orlicí a Pardubického kraje, o které pravidelně žádá. Projekty jsou tématicky velmi různorodé, odráží požadavky školního vzdělávacího programu a potřeby moderního vzdělávání.

Formy spolupráce se zákonnými zástupci

Při škole je ustanovena šestičlenná Školská rada, která v rámci svých pravomocí dohlíží na chod školy. Zákonní zástupci žáka mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícími, v době konzultačních hodin, třídních schůzek a informačních schůzek o prospěchu žáků. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy a prospěchu žáků informováni prostřednictvím internetových stránek.

Formy spolupráce s ostatními sociálními partnery

Škola spolupracuje s Městským úřadem, s Policií ČR, s Městskou policií, se Sborem dobrovolných hasičů, úřadem práce, městskou knihovnou, městským muzeem, Klubcentrem, ekocentrem v regionu, sportovními kluby.

3. Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Školský vzdělávací program Pestrá škola je zaměřen především na harmonický rozvoj žáka. Vyvážeností a rozmanitostí vzdělávací nabídky reagujeme na aktuální vzdělávací potřeby každého žáka a působíme na utváření jeho osobnosti. U každého dítěte si všímáme jeho schopností a upozorňujeme ho na možnosti dalšího rozvoje. Výuku samotnou obohacujeme několikrát ročně projektovými dny, kulturními a vzdělávacími pořady, sportovními aktivitami, exkurzemi a partnerskými výměnami. Pestrost školní práce spočívá také ve využívání progresivních metod vyučování založených na vlastní zkušenosti, prožitku nebo činnostním učení. Rozmanitost a různorodost žákovskými výtvorů se odráží také ve výzdobě školy, jejich prezentace na výstavách a v médiích se stává samozřejmostí.

Příležitostně organizujeme stmelovací kurzy, školy v přírodě, sportovní a ekovýchové kurzy.

Obohacením výuky o širokou paletu průřezových témat představujeme žákům reálné problémy současného světa, kterým budou muset v budoucím životě čelit. Snažíme se také o vstřícné a podnětné zázemí pro každého žáka i v jeho volném čase.

Velký důraz klademe na pozitivní a vstřícné vztahy mezi všemi účastníky výchovně-vzdělávacího procesu. Naše škola se snaží vytvářet příjemné, podněcující a měnící se prostředí pro žáky, jejich zákonné zástupce, ale i učitele, kde existuje vzájemná důvěra a vzájemný respekt, kde vládou demokratická pravidla a vnitřní kázeň. K tomu je třeba, aby všichni zúčastnění respektovali cíle a hodnotový systém školy. Veškerá komunikace probíhá na bázi partnerského vztahu všech zúčastněných aktérů vzdělávání. Žáci i jejich zákonní zástupci dostávají možnost vyjádřit se k obsahu výuky i k dění ve škole. Jejich podněty jsou brány s veškerou vážností. Diskutuje se o nich na třídních schůzkách a konzultacích, na Školské radě i v pedagogickém sboru. Děláme tedy vše pro to, aby naše škola byla otevřená dětem, jejich zákonným zástupcům i všem ostatním, kteří mají o nás a o naši práci zájem. Učební plán využívá disponibilních hodin nejvíce na rozšíření výuky mateřského jazyka, matematiky, přírodních věd a informačních a komunikačních technologií.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům získávat informace z více informačních zdrojů
- plánujeme učební činnosti s ohledem na pracovní tempo žáků
- využíváme individuálních zájmů a schopností žáků k jejich dalšímu rozvoji
- motivujeme žáky vlastním západem pro předmět
- klademe důraz na mezipředmětové souvislosti
- zaměřujeme se na úlohy z praktického života
- vedeme žáky ke znalostem a používání základních pojmů a symbolů
- využívat různé metody učení pro dosažení učebních cílů
- vedeme žáky k samostatnému učení
- zařazujeme úlohy s různým stupněm obtížnosti, aby mohli být úspěšní všichni žáci

Kompetence k řešení problémů

- věnujeme dostatečnou pozornost problémovým úlohám

- pomáháme žákům s pochopením problémových úloh
- vedeme žáky k hledání nejlepšího řešení
- seznamujeme žáky s pravidly chování ve společnosti a vyžadujeme důsledně jejich plnění
- procvičujeme s žáky chování v krizových situacích
- umožňujeme žákům sebehodnocení
- řešíme spolu s žáky konfliktní chování, projevy šikany a drogovou problematiku
- usilujeme o stmelování třídního kolektivu
- pomáháme žákům s řešením jejich problémů
- dáváme žákům prostor k obhajobě vlastních myšlenek a názorů

Kompetence komunikativní

- při každé příležitosti využíváme metody práce podporující komunikaci - skupinovou práci, besedy, diskuse, projektové vyučování
- dbáme na kulturu písemného projevu
- společně s žáky stanovujeme pravidla správné komunikace a dbáme na jejich dodržování
- podporujeme školní projekty
- plánujeme a organizujeme aktivity zaměřené na zlepšení komunikace mezi žáky ve třídě
- umožňujeme žákům vyhledávání a třídění informací
- vedeme žáky k vyvozování závěrů
- umožňujeme žákům přístup k prostředkům informačních a komunikačních technologií
- vytváříme podmínky ke spolupráci různých věkových skupin

Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky při spolupráci na projektech
- dáváme žákům prostor pro diskusi
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na tvorbě pravidel skupiny
- usměrňujeme žákovo učení sociálním dovednostem, všímáme si pozitivní změny v chování
- plánujeme práci tak, aby se mohli zapojit všichni
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování a respektování názoru druhých
- dáváme žákům možnost ptát se, požádat o radu či pomoc
- vedeme žáky ke vstřícnému chování k ostatním
- usilujeme o rozvoj osobnosti každého žáka

Kompetence občanská

- dáváme žákům prostor k vyjadřování a obhajobě svých myšlenek
- seznamujeme žáky s šetrným přístupem k přírodě a ochranou životního prostředí
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví a zdravému životnímu stylu
- dbáme na dodržování školního řádu a ostatních společenských norem
- vysvětlujeme žákům jejich práva a povinnosti vyplývající ze školního řádu
- rozvíjíme sebeovládání žáků

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při činnostech ve škole a budeme vyžadovat jejich dodržování
- vedeme žáky ke správnému a bezpečnému užití materiálů, techniky a vybavení školy
- vyžadujeme dokončení započaté práce v dohodnuté kvalitě ve stanoveném čase
- dáváme prostor k praktickým činnostem potřebným pro život
- klademe důraz na činnosti uplatnitelné na trhu práce

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a přiznanými podpůrnými opatřeními

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními máme na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně škola zpracuje Plán pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně škola připraví Individuální vzdělávací program (IVP). Při tvorbě IVP se škola řídí doporučeními školského poradenského zařízení (ŠPZ).

V rámci podpůrných opatření druhého stupně podpory škola využije upravené očekávané výstupy stanovené školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) se přistoupí při tvorbě IVP k využití upravených očekávaných výstupů stanovených v RVP.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí či oborů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; sníženou možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobou paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malou představivost; nedostatečnou jazykovou způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření zařadíme pravidelné a systematické doučování ve škole, podporu přípravy na školu v rodině, podporu osvojování jazykových dovedností, podporu asistenta pedagoga.

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola podle vzoru uvedeného ve vyhlášce 27/2016 Plán pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory. S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Ředitel školy pověří výchovného poradce školy povinností spolupracovat se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro účely poskytování poradenské pomoci školským poradenským zařízením zajistí škola bezodkladné předání plánu pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení, pokud se žák podle něho vzdělával. Poradenskou pomoc školského poradenského zařízení může využít žák nebo jeho zákonný zástupce také na základě svého uvážení nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu.

V případě podpůrného opatření spočívajícího v používání kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek školské poradenské zařízení doporučí přednostně ty pomůcky, kterými již škola disponuje, pokud tím bude naplněn účel podpůrného opatření. Pro doporučení konkrétních podpůrných opatření školské poradenské zařízení zjišťuje také možnost využití personálních a materiálních podmínek školy vytvořených v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření jiným žákům školy. Při tomto zjišťování škola poskytuje školskému poradenskému zařízení součinnost. Školské poradenské zařízení projedná před vydáním doporučení návrh doporučených podpůrných opatření se školou, zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka, a povede-li to k naplňování

vzdělávacích potřeb žáka, přihlédne k jejich vyjádření. Se školským zařízením projedná školské poradenské zařízení návrh podpůrných opatření v oblasti školských služeb. Neposkytuje-li zákonný zástupce žáka součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření, jež jsou v nejlepším zájmu žáka, postupuje škola a školské poradenské zařízení podle § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

Zpráva a doporučení za účelem stanovení podpůrných opatření

Zprávu obsahující závěry vyšetření a doporučení obsahující podpůrná opatření pro vzdělávání

žáka vydá na základě posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka školské poradenské zařízení. Při vydání zprávy a doporučení je zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka informován o jejich obsahu a poučen o možnosti podat žádost o revizi podle § 16b zákona. Zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka potvrzuje svým podpisem, že zpráva včetně doporučení s ním byla projednána, že porozuměl jejímu obsahu a zvoleným podpůrným opatřením; o těchto skutečnostech musí být poučen.

Zpráva a doporučení se vydávají do 30 dnů ode dne ukončení posuzování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, nejpozději však do 3 měsíců ode dne přijetí žádosti o poskytnutí poradenské pomoci školským poradenským zařízením; tato lhůta se prodlužuje o dobu nezbytnou k obstarání posouzení podstatných skutečností ke stanovení podpůrných opatření jiným odborníkem.

Postup při poskytování podpůrných opatření od druhého stupně podpory

Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka po dobu nezbytně nutnou jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně. Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se školským poradenským zařízením. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření. Školské poradenské zařízení vyhodnotí poskytování podpůrných opatření ve lhůtě jím stanovené, nejdéle však do 1 roku od vydání doporučení.

V případě vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy. Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná. Shledá-li školské poradenské zařízení, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně. Povinnost předchozího informovaného souhlasu tím není dotčena.

Organizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Ve třídě, oddělení nebo studijní skupině se může vzdělávat zpravidla nejvýše 5 žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně, a to s přihlédnutím ke skladbě těchto podpůrných opatření a povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Počet

žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého a třetího stupně však nesmí přesáhnout jednu třetinu žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině. Ve třídách, odděleních a studijních skupinách mohou vykonávat pedagogickou činnost souběžně nejvýše 4 pedagogičtí pracovníci.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků zabezpečíme:

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- realizaci doporučených podpůrných opatření
- vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá potřebám žáka
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- odpovídající formativní hodnocení
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště
- úpravu organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb
- úpravu očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. Výuka žáků by probíhala takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola využije pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků škola věnuje pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

System péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Podpůrné opatření prvního stupně zahrnují podporu žáků z důvodu akcelerovaného vývoje školních dovedností. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhnou vyučující jednotlivých předmětů ve spolupráci s výchovným poradcem školy a zákonným zástupcem žáka. Pedagogové zpracují Plán pedagogické podpory žáka, který respektuje nadání žáka a umožňuje jeho rychlejší rozvoj. Na úrovni tohoto stupně se jedná o didaktické úpravy průběhu vyučování a práce s učivem tj. obohacování učiva nad rámec ŠVP, prohloubení znalostí, objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí, nabídka volnočasových aktivit, odborných exkurzí a stáží.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se realizuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- a) závěry doporučení školského poradenského zařízení,
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,
- c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,
- d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,
- e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,
- f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,
- g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a
- h) určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitel školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, případně školským zařízením, a žákem a dále zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka, žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Školské poradenské zařízení

ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

Přerazení do vyššího ročníku

Ředitel školy může přeradit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy. Komise je nejméně tříčlenná a tvoří ji vždy předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti; v prvním až pátém ročníku základního vzdělávání vyučující daného ročníku, a přisedící učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti. Termín konání zkoušky stanoví ředitel školy v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín zkoušky. Žák může v jednom dni skládat jen jednu zkoušku. Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky s ohledem na věk žáka. Zkouška ověřuje vědomosti a dovednosti umožňující žákovi plynulý přechod do vyššího ročníku a je zaměřena na jednotlivý předmět nebo vzdělávací oblast. Výsledek zkoušky určí komise hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhodne hlas předsedy. O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka. Za neabsolvovaný ročník nebude žákovi vydáno vysvědčení. V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Podmínky vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků umožníme:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- navštěvovat zájmové aktivity
- používat speciální učebnice, pomůcky a IT vybavení
- stáže ve školách stejného nebo jiného druhu
- vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech
- rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem

4. Průřezová témata

Jsou povinnou součástí vzdělávacího obsahu na prvním a druhém stupni se realizují formou integrací témat do vyučovacích předmětů. Časová dotace na realizaci průřezových témat se čerpá z disponibilní časové dotace.

4.1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Osobnostní a sociální výchova má vztah ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace kde se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět lze toto téma naplňovat výukou sebepoznání, zdravého sebepojetí, seberegulace a tréninkem k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- rozvoj zvládání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci zařazujeme do výuky tato témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, počítáme s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry nebudou mít požadovaný efekt. Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygienu
Kreativita

Sociální rozvoj

Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

4.2. Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku; schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci vycházíme z reálných životních situací, aby se doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovaly k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na 1. stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na 2. stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovému historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu

se zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se průřezové téma uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro občanskou, vzdělávací i pracovní mobilitu. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke světové kultuře. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru Tělesná výchova využívá průřezové téma zájem žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

4.4. Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke

vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentální postižením, volí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

Kulturní diference

Lidské vztahy

Etnický původ

Princip sociálního smíru a solidarity

4.5. Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti Člověk a přírodazdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů

surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvyrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost průřezové téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy

Základní podmínky

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

4.6. Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médiu nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že se média, jako sociální instituce, podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i

psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdrojů informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utvářením návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenní životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentální postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Stavba mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

1. ZAŘAZENÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA DO PŘEDMĚTŮ

tématický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Rozvoj schopností poznávání	M	M		PŘV		PŘ,M	PŘ	PŘ,M,OV	PŘ
Sebepoznání a sebepojetí				PŘV				RV	OV
Seberegulace a sebeorganizace				PŘV		PŘ	PŘ	PŘ,OV	PŘ
Psychohygiena				HV	PŘV			OV	
Kreativita	HV,VV	VV	VV	VV	HV,VV	ČSP,HV VV	ČSP,HV VV	ČSP,HV VV	ČSP,HV VV
Poznávání lidí							OV		
Mezilidské vztahy				VL	PŘV	OV,RV		RV	
Komunikace	ČJ,TV PČ	ČJ,TV PČ	AJ,ČJ PRV,TV,P Č	AJ,ČJ TV,VV PČ	AJ,ČJ,VL PŘV,TV,V V,PČ	AJ,ČJ	AJ,ČJ,OV, NJ	AJ,ČJ,PŘ, NJ	AJ,OV RV,NJ
Kooperace a kompetice	PČ	PČ	PČ	PČ	PČ	ČSP	ČSP	ČSP	ČSP
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M	M	M	M	ČSP,M RV	ČSP	RV	M,RV
Hodnoty, postoje, praktická etika					PŘV			PŘ, OV	

2. ZAŘAZENÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA DO PŘEDMĚTŮ

tématický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Občanská společnost a škola	PRV,TV	TV	TV	VL,TV	PŘV,TV	OV			
Občan, občanská společnost a stát				VL	PŘV				OV
Formy participace občanů v politickém životě				VL			OV		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D		D,OV	D

3. ZAŘAZENÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH DO PŘEDMĚTŮ

tématický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Evropa a svět nás zajímá	PČ	PČ,HV	PČ,HV	ČJ,HV ZPP	AJ,HV VL	ČJ,HV VV	AJ,D VV	AJ,ČJ HV,Z	ČJ,HV
Objevujeme Evropu a svět				AJ	VL		D	Z	AJ,IVT
Jsme Evropané					VL	D,TV	D,OV,Z		D

4. ZAŘAZENÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA DO PŘEDMĚTŮ

tématický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kulturní diference			ČJ, HV		AJ,VL	HV	HV,OV	HV,RV VV	AJ,VV
Lidské vztahy		PRV			VL,PŘV		D	OV	
Etnický původ	PRV				VL	OV,Z	D,Z		D
Multikulturalita					AJ,VL		NJ	AJ,ČJ,VV, NJ	VV,NJ
Princip sociálního smíru a solidarity			PRV			OV	OV	RV	

5. ZAŘAZENÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA DO PŘEDMĚTŮ

tématický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy		PRV	PRV	PŘV	PŘV	ČSP,PŘ Z	ČSP,PŘ		
Základní podmínky života		PRV	PRV	PŘV		PŘ, ČSP	ČSP	PŘ,F,CH	PŘ
Lidské aktivity a problémy ŽP	PRV,TV	TV	PRV,TV	PŘV,TV	PŘV,TV VL,ZPP	ČSP	ČSP, IVT AJ,OV	D,F,CH PŘ	CH,TV Z
Vztah člověka k prostředí	PRV	PRV	PRV	VV	PŘV,VV	ČSP,TV,V V	ČSP,TV,V V	F,CH,IVT TV	CH,PŘ, OV,RV,Z

6. ZAŘAZENÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU MEDIÁLNÍ VÝCHOVA DO PŘEDMĚTŮ

tématický okruh	1. stupeň					2. stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				VV,ZPP	ČJ,TV VV	VV,IVT	VV	VV,HV	VV,ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							HV	RV	RV
Stavba mediálních sdělení							HV,IVT	ČJ	
Vnímání autora mediálních sdělení	HV	HV		HV	ZPP	VV	VV	VV	ČJ,HV VV
Fungování a vliv médií ve společnosti						IVT	OV		
Tvorba mediálního sdělení						VV	VV	ČJ,IVT VV	VV,HV
Práce v realizačním týmu						VV	VV	VV	VV,HV IVT,ČJ

Seznam použitých zkratek

Předměty:

- AJ-** Anglický jazyk /1. i 2. stupeň /
- ČJ-** Český jazyk a literatura /1. i 2. stupeň/
- NJ -** Německý jazyk
- ČSP-** Člověk a svět práce / 2.stupeň /
- D-** Dějepis / 2.stupeň /
- DAJ-** Další anglický jazyk /2. stupeň/
- DCJ-** Další cizí jazyk /2. stupeň/
- F-** Fyzika / 2. stupeň /
- CH-** Chemie / 2.stupeň /
- HV-** Hudební výchova / 1. i 2. stupeň /
- IVT-** Informatika a výpočetní technika / 2. stupeň /
- M-** Matematika / 1. i 2. stupeň /
- OV-** Občanská výchova / 2. stupeň /
- PČ-** Pracovní činnosti / 1. stupeň /
- PRV-** Prvouka / 1. stupeň /
- PŘ-** Přírodopis / 2.stupeň /
- PŘV** Přírodověda / 1.stupeň /
- RV-** Rodinná výchova / 2.stupeň /
- TV-** Tělesná výchova / 1. i 2. stupeň /
- VL-** Vlastivěda / 1. stupeň /
- VV-** Výtvarná výchova / 1. i 2. stupeň /
- Z-** Zeměpis / 2.stupeň /
- ZPP-** Základy práce s počítačem / 1. stupeň /

Průřezová témata:

- EGS-** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- EV-** Environmentální výchova
- MKV-** Multikulturní výchova
- MV-** Mediální výchova
- OSV-** Osobnostní a sociální výchova
- VDO-** Výchova demokratického občana

Nepovinné předměty

- NN -** Náboženství

4. Učební plán

Učební plán 1. - 5. ročník

Časová dotace předmětů

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	zkratka	1.	2.	3.	4.	5.	MIN.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČJ	5+3	7+2	7+1	7+1	7+1	33
	Anglický jazyk	AJ	0	0	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20
Informační a komunikační technologie	Základy práce s počítačem	ZPP	0	0	0	1	0+1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	PRV	2	2	2+1	0	0	12
	Přírodověda	PŘ	0	0	0	2	2	
	Vlastivěda	VL	0	0	0	0+1	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	12
	Výtvarná výchova	VV	1	2	2	1	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5
	Celková povinná časová dotace	CELKEM	20	22	25	25	26	118
	Týdenní povinná dotace	ROZMEZÍ	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26	
	DISPONIBILNÍ HODINY	DH	4	3	3	3	3	16

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. až 5. ročník

Anglický jazyk

Třída je dělena na dvě skupiny, pokud počet žáků ve třídě je 25 a vyšší.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Anglický jazyk je možné nahradit v nejlepší zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Tělesná výchova

Ve 3. a 4. ročníku probíhá povinná výuka plavání v rozsahu 40 hodin. Plavání je v ostatních ročnících nepovinné.

Průřezová témata

jsou realizována formou integrace ve vyučovacích předmětech.

Předměty speciálně pedagogické péče

V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP k zařazení předmětů speciální speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	zkratka	6.	7.	8.	9.	MINIMUM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČJ	4+1	4+1	4+1	3+1	15
	Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	12
	Německý jazyk/ Další anglický jazyk	NJ/DAJ	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	3+1	4	4	15
Informační a komunikační technologie	Informatika a výpočetní technika	IVT	1	0+1	0+1	0+1	1
Člověk a společnost	Dějepis	D	2	2	2	2	11
	Občanská výchova	OV	0+1	1	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	F	2	1+1	2	1+1	21
	Chemie	CH	0	0	2	2	
	Přírodopis	PŘ	1+1	1+1	2	2	
	Zeměpis	Z	1+1	2	1+1	1+1	
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1	
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	RV	1	0	1	0+1	10
	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	ČSP	0+1	1	1	1	3
	Celková povinná časová dotace	CELKEM	29	30	32	31	122
	Týdenní povinná dotace	ROZMEZÍ	28-30	28-30	30-32	30-32	
	DISPONIBILNÍ HODINY	DH	5	5	3	5	18

Poznámky k učebnímu plánu pro 6. - 9. ročník

Anglický jazyk,

Třída je dělena na dvě skupiny, pokud počet žáků ve třídě je 25 a vyšší. Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Anglický jazyk a Německý jazyk je možné nahradit v nejlepší zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Německý jazyk

Třída je dělena na dvě skupiny, pokud počet žáků ve třídě je 25 a vyšší.

U žáků, kteří na doporučení školního poradenského pracoviště nebudou studovat druhý cizí jazyk je nahrazen další výukou Anglického jazyka ve stejné časové dotaci. Výuka dalšího anglického jazyka se zpravidla realizuje zařazením do skupiny žáků podobné jazykové úrovně.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Německý jazyk je možné nahradit v nejlepší zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Další cizí jazyk - Anglický jazyk.

Průřezová témata

jsou realizována formou integrace ve vyučovacích předmětech.

Tělesná výchova

Z organizačních důvodů je výuka tělesné výchovy v některých ročnících vyučována ve věkově různorodých skupinách vzniklých spojením žáků napříč ročníky. Ve školním roce 2016-2017 výuka probíhá v těchto skupinách:

1. skupina chlapci 6.+ 7. ročník
2. skupina dívky 6. + 7. ročník
3. skupina chlapci 8. + 9. ročník
4. skupina dívky 8.+ 9. ročník